

Motion till riksdagen

1985/86:Fö319

Kerstin Ekman m. fl. (fp)

Befälssituationen inom försvarsmakten

En befälskår i tillräckligt antal och med den kompetens som erfordras är en förutsättning för att de medel och den tid som investeras från samhällets sida i vårt försvar utnyttjas på rationellt sätt. I vårt värnpliktsförsvar är den begränsade gruppen yrkesofficerare en särskilt betydelsefull del. Årligen investerar försvaret stora belopp i utbildning som erfordras i en modern stridsmiljö. Under senare år har ett stort antal officerare med utbildning vid militärhögskolans högre kurser eller vid tekniska skolor lämnat försvaret. Avgångarna under och omedelbart efter genomgång av OHS har också varit höga. Samtidigt är antalet officerare vid våra utbildningsförband oroadande lågt. Ytterligare avgångar av personal med lång utbildning skulle få allvarliga konsekvenser för vårt försvar. Det är främst ur nedanstående grupper som avgångarna varit störst:

- yrkesofficerare med militär högskoleutbildning,
- yngre yrkesofficerare samt elever vid OHS,
- yrkesofficerare med teknisk utbildning samt tekniker,
- flyg- och helikopterförare.

Orsakerna till avgångarna är sannolikt flera och med säkerhet kan nämnas lönefrågor, sociala frågor samt arbetsmiljöfrågor.

I den omfattande genomgång av orsaker som gjorts har bl. a. lyfts fram svårigheter att möta konkurrens från andra sektorer på arbetsmarknaden. Så har man t. ex. inte samma lönesystem inom den statliga sektorn. Nuvarande fördelning av arbetsgivaransvar och förhandlingssystem placerar försvaret i underläge mot den övriga arbetsmarknaden. Det är heller inte möjligt att ge lönepåslag till vissa befattningar.

De påfrestningar som finns för såväl den anställda som för familjen vid flyttning och kommandering bidrar med säkerhet i icke ringa del till avgångar.

I samband med rationaliseringar har de arbetsmiljöproblem som uppstår nämnts som bidragande orsak till avgångar.

Med stor sannolikhet är förklaringarna till avgångarna direkt efter avslutad utbildning vid OHS att söka i de betydande summor som utgår under utbildningstiden och lönesättningen efter anställning.

Vi vill i denna motion lyfta fram tänkbara åtgärder för att skapa en gynnsammare utveckling:

Samma lönesättning bör gälla inom hela den statliga sektorn.

Lönepåslag bör kunna ges i vissa befattningar.

För att motverka stora avgångar i marinen vid övergång från sjö- till

landtjänst kan ett system med bibehållna sjöförmåner efter avslutad sjö-
tjänst på samma sätt som det nuvarande flygtillägget undersökas.

Möjlighet till lönetillägg vid stabstjänst och utbildningstjänst vid skolor.

Ett ökat arbetsgivaransvar till försvarsgrenscheferna vilket i sin tur skall
kunna delegeras till de lokala cheferna.

Eftersom en viktig faktor med all sannolikhet är den bristande kompen-
sation som utgår i samband med omstationering och flyttning bör särskild
uppmärksamhet ägnas åtgärder som kan underlätta både ekonomiskt och
socialt.

Vi vill här peka på några åtgärder som bör genomlysas för att kunna ingå
i de förslag till förändring som kan komma i fråga.

Tiden för bibehållande av stationeringsort kan förlängas. Fria hemresor i
större utsträckning än vad som nu medges. Åtgärder som underlättar för-
säljning av bostad vid omstationering och anskaffning av bostad på ny
tjänstgöringsort. Åtgärder för att underlätta för make vid byte av anställ-
ning. Möjlighet till daghem knutna till förband.

För att motverka de stora avgångarna under och omedelbart efter OHS
bör ändring övervägas vad gäller anställningsförhållande och traktaments-
förmåner. En tänkbar lösning är att omvandla de kontanta ersättningarna
(lön + traktamenten) så att en betydligt mindre summa utbetalas under
OHS-tiden. Cirka hälften av överskottet kan då utnyttjas till löneförstärk-
ning efter examen och den andra hälften utbetalas som utbildningspremie
efter genomförd KHS (SK resp. HK).

Folkpartiet har tidigare i motion 1983/84:1562 fört fram frågan om sänkt
pensionsålder för officerare (55 år). Trots positiva yttranden från såväl ÖB
som berörda fackförbund avslogs motionen med hänvisning till befälsbe-
hovsutredningen. Då denna nu slutfört sitt arbete och frågan fortfarande är
aktuell bör särskild uppmärksamhet ägnas denna fråga.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen begär att regeringen redovisar ett program för hur
personalfrågorna skall lösas inom försvarsmakten.

Stockholm den 27 januari 1986

Kerstin Ekman (fp)

Carl-Johan Wilson (fp)

Lars Sundin (fp)

Hans Lindblad (fp)